

Miljøverndepartementet

Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Høringsuttalelse - Det faglige grunnlaget for oppdateringen av forvaltningsplanen for Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten - Nordland fylkeskommune

Under fylkestinget i Nordlands 3. samling på Mo i Rana fra 14.-17. juni ble det faglige grunnlaget for oppdateringen av forvaltningsplanen for Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten diskutert.

Fylkestinget i Nordland fattet følgende vedtak i FT-sak 95/10:

”Det faglige grunnlaget for oppdateringen av forvaltningsplanen for Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten” - høringsuttalelse fra Fylkestinget i Nordland.

Fylkestinget i Nordland mener at ”Ekspertrapporten” gir et godt grunnlag for å starte arbeidet med en konsekvensutredning i henhold til petroleumsloven av Nordland VI, Nordland VII og Troms II. En slik utredning vil kunne gi svar på viktige spørsmål som både knytter seg til samfunnsutvikling, teknologi og miljø. Særlig ser vi fram til å få en gjennomgående analyse knyttet til samfunns- og næringsliv i regionene, og virkningene dette kan ha for Lofoten, Vesterålen og Senja som samfunn.

Fylkestinget er opptatt av at en konsekvensutredning etter petroleumsloven må utrede både Nordland VI, Nordland VII og Troms II. Det er nødvendig å ha en helhetlig tilnærming til mulig fremtidig petroleumsvirksomhet i disse havområdene. Sammenhengene mellom havstrømmer, oppvekst- og gyteområder, fiskeriaktivitet og mulige petroleumsforekomster i de ulike områdene gjør det nødvendig å konsekvensutrede Nordland VI, Nordland VII og Troms II samlet.

Fylkestinget forutsetter at analyser av mulige ringvirkninger og verdiskapning i regionen med og uten petroleumsaktivitet inkluderes i arbeidet med rulleringen av forvaltningsplanen på en grundigere måte enn det tidligere planer og utredninger har gjort.

Fylkestinget i Nordland viser til at det faglige grunnlaget slår fast at petroleumsaktivitet i forvaltningsplanområdet Nordland VI, Nordland VII og Troms II ikke er beheftet med større risiko enn aktiviteten utenfor andre deler av kysten av Norge.

Fylkesrådet, Vesterålen Regionråd og Lofotrådet har arbeidet parallelt med en utredning om framtidsutsiktene for Lofoten og Vesterålen. Denne blir behandlet politisk av kommunene og regionrådene i Lofoten og Vesterålen samt Nordland fylkeskommune i løpet av tidlig høst 2010.

Fylkestinget registrer at en ringvirkningsanalyse ble lagt ut to dager i forkant av høringskonferansen i Svolvær 8. juni. Nordland fylkeskommune vil komme med en egen uttalelse knyttet til denne ringvirkningsanalysen innen 15. august. Her vil vi kommentere mer i detalj de samfunnsutfordringene vi mener Lofoten og Vesterålen står ovenfor både med og uten petroleumsaktivitet.

Fylkestinget i Nordland mener den faglige rapporten som nå foreligger er en grundig og omfattende analyse av det marine miljøet i Barentshavet og i havområdene utenfor Lofoten og Vesterålen. Rapporten gir en god beskrivelse av dagens tilstand i økosystemet, aktivitetsnivå (knyttet til petroleumsvirksomhet, skipstrafikk og fiskeri), samt fremtidige utfordringer for en fortsatt bærekraftig forvaltning av havområdene. Det er spesielt positivt at rapporten slår fast at fiskebestandene i Barentshavet, som torsk og lodde, er inne i en periode preget av god produktivitet og høye bestandsnivå. Fylkestinget mener at denne bestandsutviklingen indikerer at de viktige fiskeressursene forvaltes på en langsiktig og bærekraftig måte.

Fylkestinget registrerer videre at rapporten konkluderer med at det er høyere sannsynlighet for en ulykke i Barentshavet og i havområdene utenfor Lofoten ved sjøtransport enn ved petroleumsvirksomhet. Fylkestinget i Nordland ser det som viktig og naturlig at sentrale myndigheter vier dette større oppmerksomhet enn i dag.

Fylkestinget merker seg at rapporten slår fast at sannsynligheten for omfattende tap av både torske- og sildeyngel er lav ved en akutt oljeulykke i havområdene utenfor Lofoten og Vesterålen. Videre viser rapporten at uhellsutslipp kun vil få marginale konsekvenser for og effekter på årsklasserekrutteringen av både torsk og sild. Fisk er mest sårbar for akutte oljeutslipp i de tidlige livsstadiene. Derfor mener fylkestinget i Nordland at den nye kunnskapen viser at sannsynligheten for negative effekter for fiskeriene ved en potensiell oljeulykke er lav. Dette indikerer at sameksistens mellom fiskeri- og petroleumsaktivitet er mulig i havområdene utenfor Lofoten og Vesterålen.

Fylkestinget i Nordland viser til reduksjonen i sjøfuglbestanden i området. Denne reduksjonen har ingen sammenheng med petroleumsaktiviteter. Fylkestinget mener problemstillingen vil kreve større tverrfaglig forskningsinnsats fremover.

De faglige utredningene endrer ikke statusen til de områdene som ble ansett som særlig verdifulle og sårbare i 2006. Derimot registrerer fylkestinget i Nordland at begreper som verdifulle og sårbare ofte brukes synonymt. I denne sammenheng må det kunne stilles spørsmål ved hvorvidt det finnes områder som er verdifulle, men som ikke i like stor grad kan klassifiseres som sårbare. Fylkestinget mener en åpenbar svakhet i det faglige arbeidet er at man ikke er tydelig og presis i bruken av begrepet sårbar. Videre er det heller ikke differensiert mellom ulike former for sårbarhet og faktorer som påvirker denne sårbarheten. På den ene siden er Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten et av de mest robuste havområdene i verden, samtidig som enkelte naturtyper og økosystem kan være sårbar for ytre påvirkning. Korallrev er eksempel på dette. Fylkestinget i Nordland ønsker å understreke at det er nødvendig å differensiere mellom mer og mindre sårbare områder i det videre arbeidet, samtidig som det klargjøres hvilke faktorer som påvirker denne sårbarheten.

Rapporten bekrefter at de aktuelle havområdene er unike i global sammenheng, med bakgrunn i den høye biologiske produktiviteten og dets funksjon som gyte- og oppvekstområde for blant annet torsk, sild, lodde, hyse og sei. Økosystemene i Lofoten-Barentshavet danner

derfor grunnlaget for kommersiell utnyttelse av fiskeriressurser også utenfor norske grenser, i land som Island, Russland og USA. Det er derfor både et nasjonalt og et internasjonalt ansvar å forvalte de fornybare ressursene i Barentshavet og i havområdene utenfor Lofoten på en fremtidsrettet og bærekraftig måte i forhold til fiskeri, turisme og petroleumsaktivitet.

De ulike næringene fiskeri, petroleumsvirksomhet og skipsfart har alle ulike arealbehov. Erfaringer fra seismikkundersøkelsene foretatt av Oljedirektoratet i området i årene 2007-2009 indikerer at det er noen utfordringer knyttet til sameksistens. Fylkestinget i Nordland mener dette kan løses gjennom bedre dialog. Fylkestinget forutsetter at den fremtidige forvaltningen av disse havområdene, enten det er skipstrafikk, turisme eller petroleumsaktivitet, ikke går på bekostning av fiskerinæringen. Videre er det viktig å lytte til fiskeriorganisasjonene og ta hensyn deres innspill i det videre arbeidet med rullering av forvaltningsplanen.

I rapporten konstateres det at aktivitetsnivået har økt i Barentshavet og i havområdene utenfor Lofoten og Vesterålen. I dag utgjør skipsfarten, og spesielt skip som bruker eller frakter tungolje, den største miljørisikoen. Økt petroleumsaktivitet i nord kombinert med økende skipstrafikk understreker behovet for å styrke oljevernberedskapen langs kysten. Sannsynligheten for ulykker knyttet til skipstrafikk eller petroleumsvirksomhet vurderes som lav, men de miljø- og samfunnsmessige konsekvensene av slike hendelser kan være betydelige. Erfaringene fra Deep Water Horizon må trekkes med i arbeidet. Dette må likevel ikke forsinke prosessen med en avklaring og igangsetting av en konsekvensutredning etter petroleumsloven for Nordland VI, Nordland VII og Troms II.

Nordland fylkeskommune arbeider for å etablere et nasjonalt senter for oljevernberedskap i Vesterålen. Målet med et slik senter i regionen er å få etablert et nasjonalt knutepunkt innen oljevern. Senteret vil bygges opp rundt de regionale ressursene som er knyttet til Arena Beredskap. Dette nettverket som NorLense, Nord-Norsk Beredskapssenter og andre er tilknyttet har store potensialer knyttet til eksport av oljevernberedskap og teknologiutvikling på dette området.

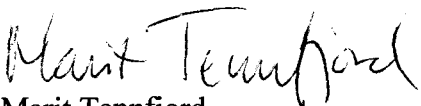
Slik fylkestinget i Nordland ser det er særlig tre områder det er viktig å arbeide med. For det første er det utvikling av ny kompetanse, ny kunnskap og mer flerfaglighet. Videre må organiseringen ses på. I dag er ansvaret for oljevernberedskapen i Norge svært fragmentert. Det er derfor nødvendig at det arbeides med å etablere en mer effektiv organisering av denne beredskapen. Det tredje området er teknologi. Det er nødvendig å utvikle lenseteknologi som er mer effektiv enn hva som er tilgjengelig i dag.

Fylkestinget ber om at oppbygging av oljevernberedskapen sees i sammenheng med nordområdesatsningen og økt aktivitet i disse havområdene. Nordland har et bredt sammensatt fagmiljø til å kunne bli førende på oljevern, både i nasjonal og internasjonal sammenheng. Med bakgrunn i dette mener fylkestinget i Nordland at det er naturlig at sentrale myndigheter i større grad enn tidligere bistår dette miljøet som over tid har fått mer internasjonal enn nasjonal oppmerksomhet.

Fylkestinget i Nordland mener derfor at det er nødvendig å gjennomføre en konsekvensutredning etter petroleumsloven for hele forvaltningsplanområdet Nordland VI, Nordland VII og Troms II.

Vedlagt følger saksutredningen med påført vedtak.

Med vennlig hilsen

Marit Tennfjord
fylkesråd for kultur og miljø

Vedlegg

Høring - Det faglige grunnlaget for oppdatering av forvaltningsplanen for
Barentshavet - Lofoten

DokID

123195

Fylkesrådet

FYLKESTINGSSAK

Saksnummer	Utvalg/komite	Møtedato
095/10	Fylkestinget	14.06.2010

Høring - Det faglige grunnlaget for oppdatering av forvaltningsplanen for Barentshavet - Lofoten

Bakgrunn

Miljøverndepartementet har sendt det faglige grunnlaget for oppdatering av forvaltningsplanen for Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten (St.mld. nr. 8, 2005-2006) på høring. Høringsfristen er 1. juli 2010.

Rapporten er en del av forarbeidet i forbindelse med rulleringen av forvaltningsplanen, i regi av en interdepartemental styringsgruppe, som vil bli forelagt Stortinget i 2011. Rapporten er utarbeidet av de tre rådgivende gruppene Faglig forum, Overvåkningsgruppen og Risikogruppen, med bistand fra eksterne kompetansemiljøer. Til sammen har 26 ulike institusjoner bidratt i dette arbeidet.

I tillegg til denne rapporten, vil rulleringen av forvaltningsplanen fra 2006 baseres på Oljedirektoratets (OD) seismikkrapport om petroleumsforekomster i Lofoten, Vesterålen og utenfor Senja. Videre vil en analyse av ringvirkninger og regional verdiskapning i forbindelse med petroleumsaktivitet i disse områdene samt en undersøkelse av marine økosystemtjenester danne grunnlaget for revisjonsarbeidet. Disse tilleggsutredningene er ikke gjenstand for høring på det nåværende tidspunkt.

Den faglige rapporten oppsummerer den ny kunnskap omkring det marine miljøet i Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten etter at Stortinget behandlet forvaltningsplanen i 2006, herunder endringer i miljøtilstand, aktivitet, risiko og kunnskapsbasis. I forvaltningsplanen fra 2006 ble Barentshavet beskrevet som et rent og rikt havområde i forhold til andre havområder. Dette har ikke endret seg, men man har fått økt kunnskap om tilstand og påvirkning.

Hele rapporten:

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/md/tema/hav--og-vannforvaltning/forvaltningsplan-barentshavet/Det-faglige-grunnlaget-for-oppdateringen-av-forvaltningsplanen-for-Barentshavet-og-havomradene-utenfor-Lofoten.html?id=600711>

Underlagsrapporter:

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/md/tema/hav--og-vannforvaltning/forvaltningsplan-barentshavet/Underlagsrapporter-for-oppdateringen-av-forvaltningsplanen-for-Barentshavet-og-Lofoten.html?id=600327>

Fylkesrådets innstilling til vedtak

”Det faglige grunnlaget for oppdateringen av forvaltningsplanen for Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten” - høringsuttalelse fra Nordland fylkeskommune.

Fylkestinget i Nordland vil presisere at denne uttalelsen kun gjelder det faglige grunnlaget i forbindelse med oppdateringen av forvaltningsplanen, utarbeidet i samarbeid mellom Faglig forum, Overvåkningsgruppen og Risikogruppen.

Fylkestinget i Nordland mener den faglige utredningen som nå foreligger er en grundig og omfattende analyse av det marine miljøet i Barentshavet og i havområdene utenfor Lofoten. Arbeidet som er nedlagt har påvist høye naturverdier og identifisert et stort naturmangfold i disse havområdene. Rapporten gir en god beskrivelse av dagens tilstand i økosystemet, aktivitetsnivå (knyttet til petroleumsvirksomhet, skipstrafikk og fiskeri), samt fremtidige utfordringer for en fortsatt bærekraftig forvaltning av havområdene. Havforsuring og effekter av klimaendringer er eksempler på slike utfordringer.

Fylkestinget forutsetter at føre-var-prinsippet legges til grunn for alle vurderingene i den videre prosessen med rulleringen av forvaltningsplanen.

Formålet med forvaltningsplanen er å tilrettelegge for verdiskapning gjennom bærekraftig bruk, og samtidig opprettholde økosystemenes struktur, virkemålte og produktivitet. Det forutsettes vitenskaplig kunnskap om hvordan ytre påvirkninger og menneskelig aktiviteter påvirker økosystemet og naturverdiene i havet. Fylkestinget merker seg at de faglige utredningene ikke endrer statusen til de områdene som ble ansett som særlig verdifulle og sårbare i 2006. Vi registrer også at verdifulle og sårbare ofte brukes som synonyme begrep. I denne sammenheng må det kunne stilles spørsmål om det ikke finnes områder som er verdifulle som ikke i like stor grad sårbare. Dersom det hadde vært mulig å gjøre en presisering mellom disse to begrepene, er det mulig at debatten kunne blitt tilført en ny dimensjon. Rapporten bekrefter imidlertid at de aktuelle havområdene er unike i global sammenheng, med bakgrunn i den ekstremt høye biologiske produktiviteten og dets funksjon som gyte- og oppvekstområde for blant annet torsk, sild, lodde, hyse og sei. Økosystemene i Lofoten-Barentshavet danner derfor grunnlaget for kommersiell utnyttelse av fiskeriressurser også utenfor norske grenser, i land som Island, Russland og USA. Det er derfor både et nasjonalt og et internasjonalt ansvar å forvalte de fornybare ressursene i Barentshavet og i havområdene utenfor Lofoten på en fremtidsrettet og bærekraftig måte både i forhold til fiskeriene og en eventuell petroleumsaktivitet.

Det er positivt at fiskebestandene i Barentshavet, som torsk, og lodde, er inne i en periode preget av god produktivitet og høye bestandsnivå. Fylkestinget ser derimot med bekymring på at de fleste bestandene av sjøfugl i området Lofoten-Barentshavet har endret seg med urovekkende hastighet. Det er alvorlig at enkelte arter står i fare for å forsvinne fra mange fuglefjell langs fastlandskysten. Årsakene er bare delvis forstått og det vil derfor være nødvendig å videreutvikle kunnskap omkring denne tematikken.

De ulike næringene fiskeri, petroleumsvirksomhet og skipsfart har alle ulike arealbehov. Erfaringer fra seismikkundersøkelsene foretatt av Oljedirektoratet i området i årene 2007-2009 indikerer at det er interessemotsetninger mellom de ulike næringene. Fylkestinget forutsetter at den fremtidige forvaltningen av disse havområdene og eventuell nye aktivitet, enten det er skipstrafikk eller petroleumsaktivitet, ikke går på bekostning av fiskerinæringen. Videre er det avgjørende å lytte til fiskeriorganisasjonene og hensynta deres innspill i det videre arbeidet med rullering av forvaltningsplanen.

I forvaltningsplanen fra 2006 ble det identifisert åtte overordnede målsetninger for forvaltningen av havområdene knyttet til temaene helse- og miljøfarlige kjemikalier og radioaktive stoffer, operasjonelle utslipp, forsøpling, trygg sjømat, håndtering av risiko ved akutt forurensning, forvaltning av særlig verdifulle og sårbare områder og naturtyper, forvaltning av arter og bevaring av marine naturtyper. Av rapporten fremgår det at svært få av disse målene er oppnådd. Det er spesielt den manglende måloppnåelsen knyttet til forurensning som bekymrer fylkestinget i Nordland. Av totalt 16 evalueringsmål, slår rapporten fast at det kun et som er nådd og det pekes i denne sammenheng på en rekke kunnskapsbehov som må dekkes. Dette slutter fylkestinget seg til, og vil samtidig understreke nødvendigheten av å identifisere målrettede tiltak i forvaltningsplanen som kan muliggjøre en større måloppnåelse i fremtiden.

I rapporten konstateres det at aktivitetsnivået har økt i Barentshavet og i havområdene utenfor Lofoten og Vesterålen. I dag utgjør skipsfarten, og spesielt skip som bruker eller frakter tungolje, den største miljørisikoen. Økt petroleumsaktivitet i nord kombinert med økende skipstrafikk understreker behovet for å styrke oljevernberedskapen langs kysten. Sannsynligheten for ulykker knyttet til skipstrafikk eller petroleumsvirksomhet vurderes som lav, men de miljø- og samfunnsmessige konsekvensene av slike hendelser kan være betydelige. Fylkestinget i Nordland er opptatt av at erfaringene fra granskningene i etterkant av oljekatastrofen i Mexicogolfen, hvor oljeplattformen "Deepwater Horizon" eksploderte og sank, trekkes inn i arbeidet med rulleringen av forvaltningsplanen. Dette kan gi verdifull informasjon om risiko knyttet til petroleumsaktivitet også i norsk farvann.

Fylkestinget vil understreke at det er nødvendig å utvikle kunnskap omkring de samfunnsmessige aspektene forbundet med utnyttelse av naturressursene langs kysten. I forbindelse med behandlingen av forvaltningsplanen i 2006 gav fylkestinget uttrykk for at det er nødvendig å innlemme analyser av potensialet for ringvirkninger av fiskeri, skipstrafikk og petroleumsvirksomhet. Potensielle effekter for samfunnsutviklingen i Lofoten og Vesterålen må belyses for å sikre et best mulig beslutningsgrunnlag. Fylkestinget registrer at en ringvirkningsanalyse ble lagt ut to dager i forkant av høringskonferansen i Svolvær, vi forutsetter derfor at analyser av mulige ringvirkninger og verdiskapning i regionen med og uten petroleumsaktivitet inkluderes i arbeidet med rulleringen av forvaltningsplanen på en mer grundig måte enn det tidligere planer og utredninger har gjort.

Nordland fylkeskommune vil komme med en uttalelse knyttet til denne ringvirkningsanalysen innen 15. august. Her vil vi kommentere mer i detalj de samfunnsutfordringene vi mener Lofoten og Vesterålen står ovenfor både med og uten petroleumsaktivitet.

Nordland fylkeskommune arbeider for å etablere et nasjonalt senter for oljevernberedskap i Vesterålen. Målet med et slik senter i regionen er å få etablert en nasjonal ressurs-senter innen oljevern. Senteret vil bygges opp rundt regionale ressurser som NorLense og Nord-Norsk Beredskapssenter. Det er store potensialer knyttet til eksport av oljevernberedskap og teknologiutvikling på dette området. Fylkestinget ber om at oppbygging av oljevernberedskapen sees i sammenheng med nodområdesatsningen og økt aktivitet i disse havområdene.

Fylkestinget vil understreke betydningen av at prosessen med å rullere forvaltningsplanen for Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten, Vesterålen og Senja nå er igangsatt. Ny kunnskap har utvidet vår forståelse for det komplekse økosystemet i disse havområdene, samtidig som nye kunnskapshull er identifisert. En sektorovergripende forvaltningsplan, som utreder konsekvenser av samlet belastning på økosystemet, knyttet til fiskeri, petroleumsvirksomhet, skipstrafikk, klimaendringer samt havforsuring, er en forutsetning for en helhetlig forvaltning for et av verdens reneste og rikeste havområder. Videre er det viktig og nødvendig å gjøre en mye grundigere analyse av de samfunnsvirkningene Lofoten, Vesterålen og Senja står ovenfor, både med og uten petroleum. Fylkestinget har over tid sett at en i for liten grad har sett de muligheter og utfordringene disse samfunnene har i relasjon til ny aktivitet. Derfor mener fylkestinget i Nordland at det er forvaltningsplanen for Barentshavet – Lofoten, som skal legges til grunn for avgjørelser om petroleumsvirksomhet i Lofoten, Vesterålen og Senja. Forvaltningsplanen er et verktøy som gjør det mulig å balansere ulike hensyn, med målsetning om verdiskapning gjennom bærekraftig bruk av naturressursene i disse havområdene.

Mo, den 13.06.2010

Odd Eriksen
fylkesrådsleder
sign

Marit Tennfjord
fylkesråd for næring
sign

14.06.2010 Fylkestinget

FT-095/10

Janne Sommerseth, SP, fremme SPs utsettelsesforslag fra komiteen:

Høringsfristen for Det faglige grunnlaget for oppdatering av forvaltningsplanen for Barentshavet – Lofoten er satt til 1.juli 2010.

Dette er en alt for kort frist i en så viktig sak. Det er gitt signaler fra regjeringshold om mulig utsettelse av behandling av planen på grunn av at man vurderer evaluering av ”Deep Horizon” ulykken.

Fylkestinget utsetter derfor saken.

Votering:

Utsettelsesforslaget fra SP fikk 7 stemmer og falt.

Innstillinga fra komite for kultur og miljø ble lagt fram av saksordfører Siv Sara, DnA:

”Det faglige grunnlaget for oppdateringen av forvaltningsplanen for Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten” - høringsuttalelse fra Fylkestinget i Nordland.

Fylkestinget i Nordland mener at ”Ekspertrapporten” gir et godt grunnlag for å starte arbeidet med en konsekvensutredning i henhold til petroleumsloven av Nordland VI, Nordland VII og Troms II. En slik utredning vil kunne gi svar på viktige spørsmål som både knytter seg til samfunnsutvikling, teknologi og miljø. Særlig ser vi fram til å få en gjennomgående analyse knyttet til samfunns- og næringsliv i regionene, og virkningene dette kan ha for Lofoten, Vesterålen og Senja som samfunn.

Fylkestinget er opptatt av at en konsekvensutredning etter petroleumsloven må utrede både Nordland VI, Nordland VII og Troms II. Det er nødvendig å ha en helhetlig tilnærming til mulig fremtidig petroleumsvirksomhet i disse havområdene. Sammenhengene mellom havstrømmer, oppvekst- og gyteområder, fiskeriaktivitet og mulige petroleumsforekomster i de ulike områdene gjør det nødvendig å konsekvensutrede Nordland VI, Nordland VII og Troms II samlet.

Fylkestinget forutsetter at analyser av mulige ringvirkninger og verdiskapning i regionen med og uten petroleumsaktivitet inkluderes i arbeidet med rulleringen av forvaltningsplanen på en grundigere måte enn det tidligere planer og utredninger har gjort.

Fylkestinget i Nordland viser til at det faglige grunnlaget slår fast at petroleumsaktivitet i forvaltningsplanområdet Nordland VI, Nordland VII og Troms II ikke er beheftet med større risiko enn aktiviteten utenfor andre deler av kysten av Norge.

Fylkesrådet, Vesterålen Regionråd og Lofotrådet har arbeidet parallelt med en utredning om framtidsutsiktene for Lofoten og Vesterålen. Denne blir behandlet politisk av kommunene og regionrådene i Lofoten og Vesterålen samt Nordland fylkeskommune i løpet av tidlig høst 2010.

Fylkestinget registrer at en ringvirkningsanalyse ble lagt ut to dager i forkant av høringskonferansen i Svolvær 8. juni. Nordland fylkeskommune vil komme med en egen uttalelse knyttet til denne ringvirkningsanalysen innen 15. august. Her vil vi kommentere mer i detalj de samfunnsutfordringene vi mener Lofoten og Vesterålen står ovenfor både med og uten petroleumsaktivitet.

Fylkestinget i Nordland mener den faglige rapporten som nå foreligger er en grundig og omfattende analyse av det marine miljøet i Barentshavet og i havområdene utenfor Lofoten og Vesterålen. Rapporten gir en god beskrivelse av dagens tilstand i økosystemet, aktivitetsnivå (knyttet til petroleumsvirksomhet, skipstrafikk og fiskeri), samt fremtidige utfordringer for en fortsatt bærekraftig forvaltning av havområdene. Det er spesielt positivt at rapporten slår fast at fiskebestandene i Barentshavet, som torsk og lodde, er inne i en periode preget av god produktivitet og høye bestandsnivå. Fylkestinget mener at denne bestandsutviklingen indikerer at de viktige fiskeressursene forvaltes på en langsiktig og bærekraftig måte.

Fylkestinget registrerer videre at rapporten konkluderer med at det er høyere sannsynlighet for en ulykke i Barentshavet og i havområdene utenfor Lofoten ved sjøtransport enn ved petroleumsvirksomhet. Fylkestinget i Nordland ser det som viktig og naturlig at sentrale myndigheter vier dette større oppmerksomhet enn i dag.

Fylkestinget merker seg at rapporten slår fast at sannsynligheten for omfattende tap av både torske- og sildeyngel er lav ved en akutt oljeulykke i havområdene utenfor Lofoten og Vesterålen. Videre viser rapporten at uhellsutslipp kun vil få marginale konsekvenser for og effekter på årsklasserekutteringen av både torsk og sild. Fisk er mest sårbar for akutte oljeutslipp i de tidlige livsstadiene. Derfor mener fylkestinget i Nordland at den nye kunnskapen viser at sannsynligheten

for negative effekter for fiskeriene ved en potensiell oljeulykke er lav. Dette indikerer at sameksistens mellom fiskeri- og petroleumsaktivitet er mulig i havområdene utenfor Lofoten og Vesterålen.

Fylkestinget i Nordland viser til reduksjonen i sjøfuglbestanden i området. Denne reduksjonen har ingen sammenheng med petroleumsaktiviteter. Fylkestinget mener problemstillingen vil kreve større tverrfaglig forskningsinnsats fremover.

De faglige utredningene endrer ikke statusen til de områdene som ble ansett som særlig verdifulle og sårbare i 2006. Derimot registrerer fylkestinget i Nordland at begreper som verdifulle og sårbare ofte brukes synonymt. I denne sammenheng må det kunne stilles spørsmål ved hvorvidt det finnes områder som er verdifulle, men som ikke i like stor grad kan klassifiseres som sårbare. Fylkestinget mener en åpenbar svakhet i det faglige arbeidet er at man ikke er tydelig og presis i bruken av begrepet sårbar. Videre er det heller ikke differensiert mellom ulike former for sårbarhet og faktorer som påvirker denne sårbarheten. På den ene siden er Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten et av de mest robuste havområdene i verden, samtidig som enkelte naturtyper og økosystem kan være sårbar for ytre påvirkning. Korallrev er eksempel på dette. Fylkestinget i Nordland ønsker å understreke at det er nødvendig å differensiere mellom mer og mindre sårbare områder i det videre arbeidet, samtidig som det klargjøres hvilke faktorer som påvirker denne sårbarheten.

Rapporten bekrefter at de aktuelle havområdene er unike i global sammenheng, med bakgrunn i den høye biologiske produktiviteten og dets funksjon som gyte- og oppvekstområde for blant annet torsk, sild, lodde, hyse og sei. Økosystemene i Lofoten-Barentshavet danner derfor grunnlaget for kommersiell utnyttelse av fiskeriressurser også utenfor norske grenser, i land som Island, Russland og USA. Det er derfor både et nasjonalt og et internasjonalt ansvar å forvalte de fornybare ressursene i Barentshavet og i havområdene utenfor Lofoten på en fremtidsrettet og bærekraftig måte i forhold til fiskeri, turisme og petroleumsaktivitet.

De ulike næringene fiskeri, petroleumsvirksomhet og skipsfart har alle ulike arealbehov. Erfaringer fra seismikkundersøkelsene foretatt av Oljedirektoratet i området i årene 2007-2009 indikerer at det er noen utfordringer knyttet til sameksistens. Fylkestinget i Nordland mener dette kan løses gjennom bedre dialog. Fylkestinget forutsetter at den fremtidige forvaltningen av disse havområdene, enten det er skipstrafikk, turisme eller petroleumsaktivitet, ikke går på bekostning av fiskerinæringen. Videre er det viktig å lytte til fiskeriorganisasjonene og ta hensyn deres innspill i det videre arbeidet med rullering av forvaltningsplanen.

I rapporten konstateres det at aktivitetsnivået har økt i Barentshavet og i havområdene utenfor Lofoten og Vesterålen. I dag utgjør skipsfarten, og spesielt skip som bruker eller frakter tungolje, den største miljørisikoen. Økt petroleumsaktivitet i nord kombinert med økende skipstrafikk understreker behovet for å styrke oljevernberedskapen langs kysten. Sannsynligheten for ulykker knyttet til skipstrafikk eller petroleumsvirksomhet vurderes som lav, men de miljø- og samfunnsmessige konsekvensene av slike hendelser kan være betydelige. Erfaringene fra Deep Water Horizon må trekkes med i arbeidet. Dette må likevel ikke forsinke prosessen med en avklaring og igangsetting av en konsekvensutredning etter petroleumsloven for Nordland VI, Nordland VII og Troms II.

Nordland fylkeskommune arbeider for å etablere et nasjonalt senter for oljevernberedskap i Vesterålen. Målet med et slik senter i regionen er å få etablert et nasjonalt knutepunkt innen oljevern. Senteret vil bygges opp rundt de regionale ressursene som er knyttet til Arena Beredskap. Dette nettverket som NorLense, Nord-Norsk Beredskapssenter og andre er tilknyttet har store potensialer knyttet til eksport av oljevernberedskap og teknologiutvikling på dette området. Slik fylkestinget i Nordland ser det er særlig tre områder det er viktig å arbeide med. For det første er det utvikling av ny kompetanse, ny kunnskap og mer flerfaglighet. Videre må organiseringen ses

på. I dag er ansvaret for oljevernberedskapen i Norge svært fragmentert. Det er derfor nødvendig at det arbeides med å etablere en mer effektiv organisering av denne beredskapen.

Det tredje området er teknologi. Det er nødvendig å utvikle lenseteknologi som er mer effektiv enn hva som er tilgjengelig i dag.

Fylkestinget ber om at oppbygging av oljevernberedskapen sees i sammenheng med nordområdesatsningen og økt aktivitet i disse havområdene. Nordland har et bredt sammensatt fagmiljø til å kunne bli førende på oljevern, både i nasjonal og internasjonal sammenheng. Med bakgrunn i dette mener fylkestinget i Nordland at det er naturlig at sentrale myndigheter i større grad enn tidligere bistår dette miljøet som over tid har fått mer internasjonal enn nasjonal oppmerksomhet.

Fylkestinget i Nordland mener derfor at det er nødvendig å gjennomføre en konsekvensutredning etter petroleumsloven for hele forvaltningsplanområdet Nordland VI, Nordland VII og Troms II.

Hilde Skogsholm, SV, fremmet KrF, SP, Venstre, SV, Rødt og KPs fellesforslag fra komiteen til endring i siste avsnitt i fylkesrådets innstilling:

Fylkestinget vil understreke betydningen av at prosessen med å rullere forvaltningsplanen for Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten, Vesterålen og Senja nå er igangsatt. Ny kunnskap har utvidet vår forståelse for det komplekse økosystemet i disse havområdene, samtidig som nye kunnskapshull er identifisert. En sektorovergripende forvaltningsplan, som utreder konsekvenser av samlet belastning på økosystemet, knyttet til fiskeri, petroleumsvirksomhet, skipstrafikk, klimaendringer samt havforsuring, er en forutsetning for en helhetlig forvaltning for et av verdens reneste og rikeste havområder. Videre er det viktig og nødvendig å gjøre en mye grundigere analyse av de samfunnsvirkningene Lofoten, Vesterålen og Senja står ovenfor, både med og uten petroleum. Fylkestinget har over tid sett at en i for liten grad har sett de muligheter og utfordringene disse samfunnene har i relasjon til ny aktivitet. Fylkestinget i Nordland mener derfor at det er nødvendig å rullere forvaltningsplanen fra 2006 før det tas stilling til hvorvidt det skal gjennomføres en konsekvensutredning etter petroleumsloven, med sikte på tildeling av utvinningstillatelser for petroleumsvirksomhet. Forvaltningsplanen er et verktøy som gjør det mulig å balansere ulike hensyn, med målsetning om verdiskapning gjennom bærekraftig bruk av naturressursene i disse havområdene.

Votering:

Komiteinnstillinga vedtatt mot 16 stemmer avgitt for Fylkesrådets innstilling med endringer fra KrF, SP, Venstre. Rødt og KP.

Vedtak:

”Det faglige grunnlaget for oppdateringen av forvaltningsplanen for Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten” - høringsuttalelse fra Fylkestinget i Nordland.

Fylkestinget i Nordland mener at ”Ekspert rapporten” gir et godt grunnlag for å starte arbeidet med en konsekvensutredning i henhold til petroleumsloven av Nordland VI, Nordland VII og Troms II. En slik utredning vil kunne gi svar på viktige spørsmål som både knytter seg til samfunnsutvikling, teknologi og miljø. Særlig ser vi fram til å få en gjennomgående analyse knyttet til samfunns- og næringsliv i regionene, og virkningene dette kan ha for Lofoten, Vesterålen og Senja som samfunn.

Fylkestinget er opptatt av at en konsekvensutredning etter petroleumsloven må utrede både Nordland VI, Nordland VII og Troms II. Det er nødvendig å ha en helhetlig tilnærming til mulig fremtidig petroleumsvirksomhet i disse havområdene. Sammenhengene mellom havstrømmer, oppvekst- og gyteområder, fiskeriaktivitet og mulige petroleumsforekomster i de ulike områdene gjør det nødvendig å konsekvensutrede Nordland VI, Nordland VII og Troms II samlet.

Fylkestinget forutsetter at analyser av mulige ringvirkninger og verdiskapning i regionen med og uten petroleumsaktivitet inkluderes i arbeidet med rulleringen av forvaltningsplanen på en grundigere måte enn det tidligere planer og utredninger har gjort.

Fylkestinget i Nordland viser til at det faglige grunnlaget slår fast at petroleumsaktivitet i forvaltningsplanområdet Nordland VI, Nordland VII og Troms II ikke er beheftet med større risiko enn aktiviteten utenfor andre deler av kysten av Norge.

Fylkesrådet, Vesterålen Regionråd og Lofotrådet har arbeidet parallelt med en utredning om framtidsutsiktene for Lofoten og Vesterålen. Denne blir behandlet politisk av kommunene og regionrådene i Lofoten og Vesterålen samt Nordland fylkeskommune i løpet av tidlig høst 2010.

Fylkestinget registrer at en ringvirkningsanalyse ble lagt ut to dager i forkant av høringskonferansen i Svolvær 8. juni. Nordland fylkeskommune vil komme med en egen uttalelse knyttet til denne ringvirkningsanalysen innen 15. august. Her vil vi kommentere mer i detalj de samfunnsutfordringene vi mener Lofoten og Vesterålen står ovenfor både med og uten petroleumsaktivitet.

Fylkestinget i Nordland mener den faglige rapporten som nå foreligger er en grundig og omfattende analyse av det marine miljøet i Barentshavet og i havområdene utenfor Lofoten og Vesterålen. Rapporten gir en god beskrivelse av dagens tilstand i økosystemet, aktivitetsnivå (knyttet til petroleumsvirksomhet, skipstrafikk og fiskeri), samt fremtidige utfordringer for en fortsatt bærekraftig forvaltning av havområdene. Det er spesielt positivt at rapporten slår fast at fiskebestandene i Barentshavet, som torsk og lodde, er inne i en periode preget av god produktivitet og høye bestandsnivå. Fylkestinget mener at denne bestandsutviklingen indikerer at de viktige fiskeressursene forvaltes på en langsiktig og bærekraftig måte.

Fylkestinget registrerer videre at rapporten konkluderer med at det er høyere sannsynlighet for en ulykke i Barentshavet og i havområdene utenfor Lofoten ved sjøtransport enn ved petroleumsvirksomhet. Fylkestinget i Nordland ser det som viktig og naturlig at sentrale myndigheter vier dette større oppmerksomhet enn i dag.

Fylkestinget merker seg at rapporten slår fast at sannsynligheten for omfattende tap av både torske- og sildeyngel er lav ved en akutt oljeulykke i havområdene utenfor Lofoten og Vesterålen. Videre viser rapporten at uhellsutslipp kun vil få marginale konsekvenser for og effekter på årsklasserekrutteringen av både torsk og sild. Fisk er mest sårbar for akutte oljeutslipp i de tidlige livsstadiene. Derfor mener fylkestinget i Nordland at den nye kunnskapen viser at sannsynligheten

for negative effekter for fiskeriene ved en potensiell oljeulykke er lav. Dette indikerer at sameksistens mellom fiskeri- og petroleumsaktivitet er mulig i havområdene utenfor Lofoten og Vesterålen.

Fylkestinget i Nordland viser til reduksjonen i sjøfuglbestanden i området. Denne reduksjonen har ingen sammenheng med petroleumsaktiviteter. Fylkestinget mener problemstillingen vil kreve større tverrfaglig forskningsinnsats fremover.

De faglige utredningene endrer ikke statusen til de områdene som ble ansett som særlig verdifulle og sårbare i 2006. Derimot registrerer fylkestinget i Nordland at begreper som verdifulle og sårbare ofte brukes synonymt. I denne sammenheng må det kunne stilles spørsmål ved hvorvidt det finnes områder som er verdifulle, men som ikke i like stor grad kan klassifiseres som sårbare. Fylkestinget mener en åpenbar svakhet i det faglige arbeidet er at man ikke er tydelig og presis i bruken av begrepet sårbar. Videre er det heller ikke differensiert mellom ulike former for sårbarhet og faktorer som påvirker denne sårbarheten. På den ene siden er Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten et av de mest robuste havområdene i verden, samtidig som enkelte naturtyper og økosystem kan være sårbar for ytre påvirkning. Korallrev er eksempel på dette. Fylkestinget i Nordland ønsker å understreke at det er nødvendig å differensiere mellom mer og mindre sårbare områder i det videre arbeidet, samtidig som det klargjøres hvilke faktorer som påvirker denne sårbarheten.

Rapporten bekrefter at de aktuelle havområdene er unike i global sammenheng, med bakgrunn i den høye biologiske produktiviteten og dets funksjon som gyte- og oppvekstområde for blant annet torsk, sild, lodde, hyse og sei. Økosystemene i Lofoten-Barentshavet danner derfor grunnlaget for kommersiell utnyttelse av fiskeriressurser også utenfor norske grenser, i land som Island, Russland og USA. Det er derfor både et nasjonalt og et internasjonalt ansvar å forvalte de fornybare ressursene i Barentshavet og i havområdene utenfor Lofoten på en fremtidsrettet og bærekraftig måte i forhold til fiskeri, turisme og petroleumsaktivitet.

De ulike næringene fiskeri, petroleumsvirksomhet og skipsfart har alle ulike arealbehov. Erfaringer fra seismikkundersøkelsene foretatt av Oljedirektoratet i området i årene 2007-2009 indikerer at det er noen utfordringer knyttet til sameksistens. Fylkestinget i Nordland mener dette kan løses gjennom bedre dialog. Fylkestinget forutsetter at den fremtidige forvaltningen av disse havområdene, enten det er skipstrafikk, turisme eller petroleumsaktivitet, ikke går på bekostning av fiskerinæringen. Videre er det viktig å lytte til fiskeriorganisasjonene og ta hensyn deres innspill i det videre arbeidet med rullering av forvaltningsplanen.

I rapporten konstateres det at aktivitetsnivået har økt i Barentshavet og i havområdene utenfor Lofoten og Vesterålen. I dag utgjør skipsfarten, og spesielt skip som bruker eller frakter tungolje, den største miljørisikoen. Økt petroleumsaktivitet i nord kombinert med økende skipstrafikk understreker behovet for å styrke oljevernberedskapen langs kysten. Sannsynligheten for ulykker knyttet til skipstrafikk eller petroleumsvirksomhet vurderes som lav, men de miljø- og samfunnsmessige konsekvensene av slike hendelser kan være betydelige. Erfaringene fra Deep Water Horizon må trekkes med i arbeidet. Dette må likevel ikke forsinke prosessen med en avklaring og igangsetting av en konsekvensutredning etter petroleumsloven for Nordland VI, Nordland VII og Troms II.

Nordland fylkeskommune arbeider for å etablere et nasjonalt senter for oljevernberedskap i Vesterålen. Målet med et slik senter i regionen er å få etablert et nasjonalt knutepunkt innen oljevern. Senteret vil bygges opp rundt de regionale ressursene som er knyttet til Arena Beredskap. Dette nettverket som NorLense, Nord-Norsk Beredskapssenter og andre er tilknyttet har store potensialer knyttet til eksport av oljevernberedskap og teknologiutvikling på dette området. Slik fylkestinget i Nordland ser det er særlig tre områder det er viktig å arbeide med. For det første er det utvikling av ny kompetanse, ny kunnskap og mer flerfaglighet. Videre må organiseringen ses

på. I dag er ansvaret for oljevernberedskapen i Norge svært fragmentert. Det er derfor nødvendig at det arbeides med å etablere en mer effektiv organisering av denne beredskapen.

Det tredje området er teknologi. Det er nødvendig å utvikle lenseteknologi som er mer effektiv enn hva som er tilgjengelig i dag.

Fylkestinget ber om at oppbygging av oljevernberedskapen sees i sammenheng med nordområdesatsningen og økt aktivitet i disse havområdene. Nordland har et bredt sammensatt fagmiljø til å kunne bli førende på oljevern, både i nasjonal og internasjonal sammenheng. Med bakgrunn i dette mener fylkestinget i Nordland at det er naturlig at sentrale myndigheter i større grad enn tidligere bistår dette miljøet som over tid har fått mer internasjonal enn nasjonal oppmerksomhet.

Fylkestinget i Nordland mener derfor at det er nødvendig å gjennomføre en konsekvensutredning etter petroleumsloven for hele forvaltningsplanområdet Nordland VI, Nordland VII og Troms II.

Vedlegg

Sammendrag fra Det faglige grunnlaget for oppdateringen av forvaltningsplanen for Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten.pdf

DokID

129812